Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag

Datum
23 oktober 2026

Onze referentie
8110186

Bijlage(n)
0

nota

Reactie op Eerste Kamer Commissiebrief van 16 juni jl. betreffende de uitvoering Motie Van de Sanden c.s.

1. Aanleiding

In het kader van de per 1 juli 2025 in werking getreden Wet gegevensverwerking persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten (hierna: wet PARTA) heeft de Eerste Kamer de motie Van de Sanden c.s. aangenomen.[1] Deze motie vraagt om onderzoek te doen naar de wettelijke kaders en richtlijnen met betrekking tot de bevoegdheid van burgemeesters om online te monitoren bij de Wet gegevensverwerking persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten. Per brief van 12 mei 2026 heeft u de Eerste Kamer geïnformeerd over de wijze van uitvoering van de motie en dat u deze motie daarmee als afgedaan beschouwt. Bij brief van 16 juni jl. heeft de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid aangegeven dat het lid van de Fractie-Van de Sanden naar aanleiding van deze brief een aantal vragen en opmerkingen heeft die hij aan u wil voorleggen. Het lid geeft aan dat bepaalde onderdelen van de motie niet zijn uitgevoerd. Het lid kan de conclusie dat de motie is afgedaan dan ook (nog) niet delen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van bijgaande Kamerbrief en verzending naar de Eerste Kamer.

3. Kernpunten

In onderhavige Kamerbrief beantwoordt u de nadere vragen die zijn gesteld namens de leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer.

- U geeft aan dat de wet PARTA in het kader van de persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten geen nieuwe bevoegdheid bevat voor online onderzoek en online monitoring door gemeenten. Omdat er voor gemeenten geen ruimte is voor online onderzoek en online monitoring in het kader van de aanpak van radicalisering en terrorisme en hiervoor ook geen bevoegdheid bestaat, geeft u aan dat u geen aanknopingspunt ziet voor de gevraagde handreiking. U benoemt daarbij het juridisch kader voor online onderzoek door gemeenten, wat is opgesteld in het kader van openbare orde en veiligheid.

[1] Kamerstukken I 2024-2025, 36225, nr. 1

- U geeft daarbij aan dat uw bewoordingen in uw vorige brief en het verdiepingsdossier online radicalisering de indruk hebben kunnen wekken dat er wel enige restruimte is voor gemeenten qua bevoegdheid tot online onderzoek in het kader van de persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten. Dat is niet uw bedoeling geweest en de teksten in het verdiepingsdossier zijn waar nodig herzien dan wel verwijderd om verdere verwarring of ruis weg te nemen.
- U biedt vervolgens een nadere toelichting over de werkwijze van gegevensdeling in het casusoverleg. U maakt daarbij expliciet kenbaar dat met de Wet PARTA een wettelijke grondslag als bedoeld in artikel 6, vierde lid, van de AVG is gecreëerd voor de verdere verwerking van persoonsgegevens voor een ander doel dan waarvoor deze zijn verzameld. De deelnemers zijn verplicht om elkaar persoonsgegevens te verstrekken voor zover dat noodzakelijk is voor het doel van het casusoverleg, tenzij zwaarwegende redenen zich daartegen verzetten. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen gegevens die online of offline zijn verkregen.
- Tenslotte gaat u in de brief in op verschillende wettelijke waarborgen die ervoor moeten zorgen dat de beperking van de persoonlijke levenssfeer proportioneel is en dat misbruik wordt voorkomen.

4. Toelichting

De brief is afgestemd met DGOPV en DGRR-DVB. DGSenB-GenP heeft kennisgenomen van inhoud van deze brief. DWJZ heeft op verzoek gecontroleerd op juridische onjuistheden.

De wet PARTA bevat geen bevoegdheid voor de burgemeester of gemeente om zelf gegevens te vergaren door middel van online onderzoek en online monitoring. De wet regelt wel dat deelnemers aan casusoverleggen onder bepaalde voorwaarden gegevens kunnen ontvangen uit het openbronnenonderzoek van andere deelnemers. Dat kan alleen als de deelnemende organisatie zelf bevoegd is deze informatie te vergaren en te gebruiken, én als deze informatie valt onder een categorie van gegevens die op grond van het wet moet worden verstrekt aan de deelnemers van het casusoverleg. De deelnemers aan het casusoverleg mogen deze gegevens van de deelnemers vervolgens verder verwerken voor het doel van het casusoverleg.

Het verdiepingsdossier ‘online’ is een pagina op de website van de NCTV waarbij publiek op laagdrempelige wijze wordt geïnformeerd over het onderwerp online radicalisering. Aan de hand van drie beleidsmatige pijlers (kennis & vaardigheden (online), netwerk en interventies) bevat het meer informatie over dit onderwerp. Onder de pijler ‘kennis en vaardigheden (online)’ is er een pagina gewijd aan ‘Richtlijn herkennen online radicalisering’. Deze richtlijn is slechts een advies en biedt handvatten hoe online radicalisering is te herkennen en hoe erover in gesprek kan worden gaan. Er worden daarbij voorbeelden gegeven van uitingen en gedragingen die worden gezien bij online radicalisering. Deze uitingen en gedragingen zijn niet getoetst op discriminerende of vooringenomen werking, maar zijn slechts geabstraheerde voorbeelden uit de praktijk en wetenschap.[2] Voor verdieping op het onderwerp wordt verwezen naar het ruime aanbod van trainingen die zijn ontwikkeld door het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR). Daarnaast is er ook een verwijzing naar het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE). Dit steunpunt biedt hulp en advies aan professionals

[2] AIVD Een web van haat - De online grip van extremisme en terrorisme op minderjarigen, 3 april 2025

en mensen die in hun privé-omgeving te maken krijgen met alle vormen van (mogelijke) radicalisering of extremisme.

Gelet op de vragen van het Lid Van de Sanden lijken de bewoordingen in uw vorige brief en het verdiepingsdossier online radicalisering de indruk te hebben gewekt dat er enige restruimte is voor gemeenten om online onderzoek te verrichten in het kader van de persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten. Dat is niet uw bedoeling geweest en de teksten in het verdiepingsdossier zijn waar nodig herzien dan wel verwijderd om verdere verwarring of ruis weg te nemen.

Tenslotte informeert u de Kamer over de inzet van het kabinet n.a.v. de aanbevelingen van het rapport 'Vroegsignalering van radicalisering in het lokale domein' van de Inspectie van Justitie en Veiligheid en de start van de invoeringstoets over de werking van de wet PARTA in de praktijk. De uitkomsten worden verwacht in het voorjaar van 2027.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.